

Číslo: 8106/2023-2024

SPRÁVA

o výsledkoch školskej inšpekcie

vykonanej v dňoch **od 22. 04. 2024 do 24. 04. 2024**

Názov kontrolovaného subjektu	
Základná škola, Nacina Ves 63	
Zriaďovateľ	Obec Nacina Ves

Vedúci zamestnanci kontrolovaného subjektu:

Ing. Peter Ivan, riaditeľ školy

Mgr. Renáta Kadlecová, zástupkyňa riaditeľa školy

V súlade s poverením na **tematickú** inšpekciu č. 8106/2023-2024 zo dňa 17. 04. 2024 **inšpekciu vykonali:**

Mgr. Zuzana Brutovská, školská inšpektorka, ŠIC Košice

PaedDr. Ľudmila Hromjaková, školská inšpektorka, ŠIC Košice

PhDr. Valéria Leščišinová, školská inšpektorka, ŠIC Košice

RNDr. Anežka Nováčková, školská inšpektorka, ŠIC Košice

1 PREDMET ŠKOLSKEJ INŠPEKCIE

Podpora inkluzívneho vzdelávania žiakov v základnej škole

1.1 ZÁKLADNÉ ÚDAJE

Kontrolovaným subjektom bola štátna plnoorganizovaná základná škola (ďalej ZŠ) s vyučovacím jazykom slovenským. V aktuálnom školskom roku ZŠ poskytovala vzdelávanie 167 žiakom, diagnostikované špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby (ďalej ŠVVP) malo 20 žiakov, z nich 14 bolo so zdravotným znevýhodnením (8 mentálne postihnutí, 6 vývinové poruchy učenia) a 6 pochádzalo zo sociálne znevýhodneného prostredia (ďalej SZP). Z marginalizovaných rómskych komunít (ďalej MRK) bolo 166 žiakov. ZŠ deti cudzincov, migrantov ani žiakov národnostných menšín nevidovala. Na 1. stupni mala škola zriadené 4 triedy (56 žiakov) a na 2. stupni 5 tried (111 žiakov). Úvodný ročník, špeciálne a ani špecializované triedy zriadené nemala.

Plnenie povinnej školskej dochádzky v nižšom ako 9. ročníku predčasne ukončili 3 žiaci, všetci z ohrozenej skupiny. Ročník opakovalo 37 žiakov (všetci žiaci ohrozenej skupiny), viackrát niektorý ročník v primárnom stupni vzdelania opakovalo 7 žiakov a v nižšom strednom stupni vzdelania 11 žiakov, všetci opakujúci boli žiakmi ohrozenej skupiny.

Výchovu a vzdelávanie zabezpečovalo 12 učiteľov a na škole pôsobil aj 1 pedagogický asistent (ďalej PA). V škole pracoval školský podporný tím (ďalej ŠPT), ktorého zloženie (školská špeciálna pedagogička, výchovná/kariérová poradkyňa, PA) a úlohy definoval interný predpis.

1.2 ZISTENIA A ICH HODNOTENIE

BUDOVANIE INKLUZÍVNEJ KULTÚRY

Výchovu a vzdelávanie kontrolovaný subjekt realizoval prostredníctvom školského vzdelávacieho programu (ďalej ŠkVP) pre primárne a nižšie stredné vzdelávanie s názvom *Neučíme sa pre školu, ale pre život*, v ktorom deklaroval svoju víziu premeniť tradičnú školu na modernú, preferujúcu rovnosť šancí. V základnom dokumente i na webovom sídle sa škola prezentovala ako vzdelávacia inštitúcia priateľská a otvorená všetkým, vrátane žiakov so ŠVVP. Riaditeľ školy však v rozhovore uviedol, že škola napriek deklarovanej vízii nie je dostatočne pripravená vzdelávať všetkých žiakov, čo v dotazníku potvrdila aj viac ako polovica (56 %) opýtaných učiteľov, ktorí sa necítili byť odborne pripravení vzdelávať žiakov z MRK, zdravotne znevýhodnených, cudzincov, migrantov a ani odídencov. Aj keď takmer všetci žiaci školy pochádzali z MRK, v základnom dokumente absentovali informácie o osobitostiach výchovy a vzdelávania žiakov s materinským jazykom rómskym. Základné informácie o škole, kontakty a konzultačné hodiny boli zverejnené na webovom sídle i vo vestibule školy v štátnom jazyku.

Predložená dokumentácia a rozhodnutia riaditeľa školy dokladovali, že na vzdelávanie prijímali všetkých bez ohľadu na ich etnický pôvod, jazyk, zdravotné znevýhodnenie alebo kultúru. Aj keď škola uplatňovala pri prijímaní žiakov rovnoprávny prístup, žiakmi školy boli výhradne rómski žiaci.

Škola ponúkala všetkým žiakom priestor, aby sa podľa svojich možností a záujmu zapojili do prezentácie školy prostredníctvom kultúrnych vystúpení, predmetových olympiád¹, súťaží² a rôznych aktivít³, čo v dotazníku zadanom Štátnou školskou inšpekciou 21 zákonným zástupcom žiakov potvrdilo aj 81 % respondentov.

Riaditeľ školy i všetci opýtaní učitelia považovali vytvorenie inkluzívneho prostredia za najefektívnejší spôsob edukácie a ich spoločnou snahou bolo vytvoriť podmienky, aby sa v škole všetci žiaci cítili dobre.

Vyhodnotenie inklúzie (dotazník CATCH)

Dotazník CATCH bol anonymný a bol určený pre respondentov vo veku od 9 do 14 rokov. Jeho obsah tvorili 3 samostatné charakteristiky žiakov s rôznymi ŠVVP. Respondenti mali možnosť na základe svojej osobnej skúsenosti vybrať si jednu z charakteristík žiaka a následne svojimi odpoveďami vyjadriť svoj postoj, názory a skúsenosti voči žiakom so ŠVVP.

Adam/Alenka	žiak so zdravotným znevýhodnením – <i>chorý, zdravotne oslabený</i>
Boris/Betka	žiak so zdravotným znevýhodnením – <i>s poruchou správania a učenia</i>
Cyril/Cilka	žiak <i>zo sociálne znevýhodneného prostredia</i>

¹ Napr. iBobor, Biblický kvíz;

² Napr. výtvarná súťaž pri príležitosti Svetového dňa obezity, Zelený svet – výtvarná a literárna súťaž na tému „Svetlo môjho domova“, Hviezdoslavov Kubín a pod.;

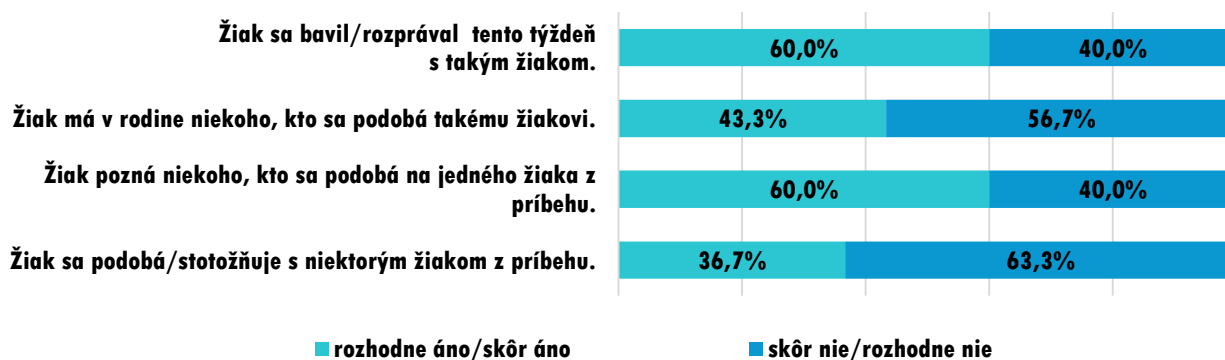
³ Napr. Najslovíčka z ANJ, Jar na škole – výstava fotografií, Spev vianočných anglických piesní a pod.;

Dotazník CATCH vyplnilo 30 prítomných žiakov školy (27 % z celkového počtu žiakov 2. stupňa), z nich bolo 50 % dievčat. Administrácia dotazníka bola realizovaná v 5 triedach v každom ročníku na nižšom strednom vzdelávaní.

Podobnosť s typmi žiakov so ŠVVP z ukážky

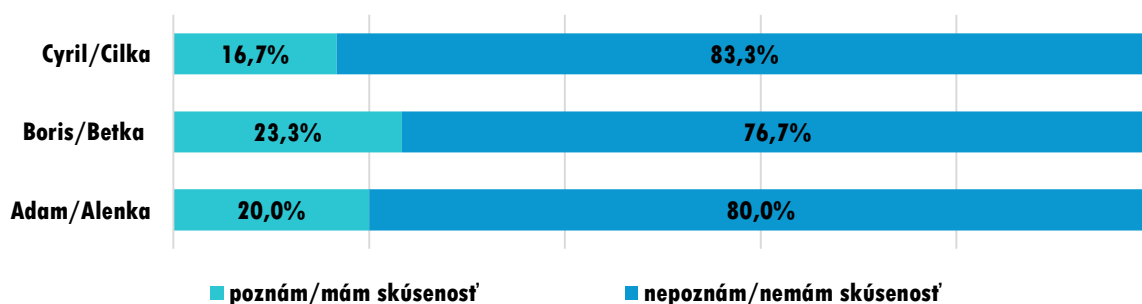
S niektorým žiakom z príbehu (*Graf 1*) sa stotožnila približne tretina respondentov. Viac ako polovica z opýtaných niekoho podobného poznala a tento týždeň sa s takýmto žiakom aj rozprávala. Podobného žiaka mala v rodine menej ako polovica (43,3 %) z nich.

Graf 1 Podobnosť s typmi žiakov so ŠVVP z ukážky

Podľa výsledkov dotazníka (*Graf 2*) najmenej respondentov (16,7 %) poznalo a malo skúsenosti so žiakom, ktorý neovládal dobre slovenský jazyk, nemal doma podmienky na učenie, mal veľa vymeškaných hodín a učebnice a zošity si nechával v škole. Najčastejšie (23,3 %) poznali a mali skúsenosti s niekým, kto bol hlučný, nepozorný a často na vyučovacích hodinách vykrikoval a vyrušoval. Približne rovnaké percento opýtaných žiakov poznalo a malo skúsenosti so žiakom, ktorý mal problémy so zdravím a neraz v škole chýbal.

Graf 2 Percentuálne preferencie typov žiakov so ŠVVP

Postoje žiakov k žiakom so ŠVVP

Z odpovedí žiakov (*Graf 3*) vyplynulo, že vo vzťahu k žiakom so ŠVVP by respondenti nemali problém takéhoto žiaka pozvať na oslavu svojich narodenín (80 %), prijať jeho pozvanie na návštevu (70 %) a vzdať sa svojho voľného času, aby mohli byť s ním. Vytvorenie dôvernejších priateľstiev a zdieľanie tajomstiev s takýmto žiakom potvrdila menej ako polovica z nich. Kladné/prijímajúce postoje k žiakom so ŠVVP prezentovali iba dve tretiny respondentov.

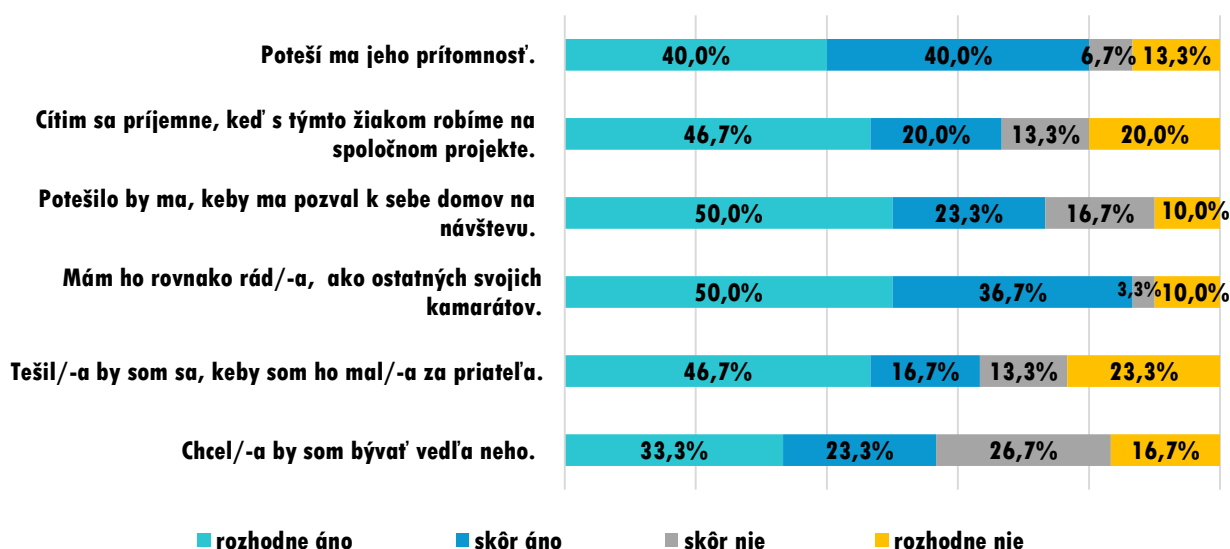
Graf 3 Postoje žiakov k žiakom so ŠVVP

Reflektovanie emócií žiakov vo vzťahu k žiakom so ŠVVP

Podľa výsledkov dotazníka (Graf 4) väčšinu respondentov (80 %) by prítomnosť žiaka so ŠVVP potešila a v jeho spoločnosti by sa dobre cítili dve tretiny z nich. Avšak napriek ich vyjadreniu, že takéhoto žiaka majú rovnako radi ako ostatných kamarátov (86,7 %), bývať vedľa neho by bola ochotná iba polovica z nich. Vo vzťahu k žiakom so ŠVVP pozitívne/prijímajúce emócie prezentovali iba dve tretiny opýtaných žiakov.

Graf 4 Reflektovanie emócií žiakov vo vzťahu k žiakom so ŠVVP

Z dotazníkov zadaných učiteľom školy vyplynulo, že klíma školy je otvorená. Vzájomné vzťahy medzi vedením školy, učiteľmi a rodičmi žiakov boli založené na dôvere a rešpekte, čo v dotazníku deklarovala väčšina (94,3 %) opýtaných zákonných zástupcov žiakov. Riaditeľ školy a učiteľia však vzájomnú spoluprácu s rodičmi hodnotili ako menej uspokojivú, limitovanú nezáujmom niektorých zákonných zástupcov participovať so školou pri riešení výchovných a vzdelávacích problémov svojich detí. Z výsledkov dotazníka zadaného školskými inšpektormi 45 žiakom školy vyplynulo, že 84,5 % opýtaných považovalo vzťahy medzi nimi a učiteľmi za pozitívne, založené na dôvere a vzájomnom rešpekte. Žiaci do školy chodili radi, bavilo ich, čo sa učili a pokladali to za dôležité. Učiteľov považovali za chápaných a tolerantných a spolužiakov za priateľských.

Škola aktívne spolupracovala so zariadením poradenstva a prevencie a zriaďovateľom. Všetci opýtaní pedagogickí zamestnanci (ďalej PZ) v dotazníku potvrdili, že s cieľom získať komplexné informácie o žiakoch a ich ŠVVP spolupracovali s centrom poradenstva a prevencie (ďalej CPP) v Michalovciach, ktoré im poskytovalo odborné a metodické služby. S Komunitným centrom Nacina Ves pri riešení edukačných problémov žiakov škola nespolupracovala a partnerstvo s inými školami nevytvorila. Riaditeľ školy ocenil spoluprácu s niektorými zákonnými zástupcami žiakov pri organizovaní rôznych kultúrnych a spoločenských akcií (napr. Vianočná besiedka, vystúpenie pre seniorov, Deň detí, otvorené hodiny).

Informácie o aktivitách žiakov zverejňovala škola na svojom webovom sídle a na nástenkách vo vstupných priestoroch.

V kritériu budovania inkluzívnej kultúry škola dosiahla podstatný pokrok. Oblasť je riešená systematicky takmer v celom rozsahu. Vo väčšine indikátorov sú dosahované dobré výstupy a výsledky. Škola pravidelne sleduje dianie v škole, ktoré slúži ako podklad na ďalšie zlepšovanie kvality inklúzie.

TVORBA INKLUZÍVNEJ POLITIKY

Samostatnú koncepciu inkluzívneho vzdelávania škola vypracovanú nemala, jej prvky však zapracovala do svojho inovovaného ŠkVP. Vnútorňý chod školy, organizáciu života žiakov v triede a podmienky pre medziľudské vzťahy stanovoval školský poriadok, ktorý vydal riaditeľ školy po jeho prerokovaní v pedagogickej rade a rade školy. Postupy a inštrukcie pre riešenie menej bežných krízových situácií a podrobnosti o podmienkach na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov, ich ochrany pred sociálno-patologickými javmi, diskrimináciou a násilím v zmysle aktuálnej Smernice č. 36/2018 k prevencii a riešeniu šikanovania detí a žiakov v školách a školských zariadeniach v ňom zapracované neboli.

Škola v samostatnej prílohe ŠkVP s názvom *Zabezpečenia výučby žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania* popisovala podmienky a postupy zohľadňujúce špecifiká a individuálne potreby žiakov so zdravotným znevýhodnením a zo SZP, ktoré prijala na prekonávanie bariér v ich výchove a vzdelávaní. V základnom dokumente však informácie o vytvorení podmienok pre podporu všetkých žiakov s akýmkoľvek prekážkami (napr. nedostatky v oblasti jazykových schopností, zmyslového vnímania, motivácie, emocionality) prostredníctvom podporných opatrení absentovali.

Spôsob realizácie prierezových tém (ďalej PT) bol zapracovaný v základnom dokumente školy ako kombinácia rôznych foriem vzdelávania. Boli implementované do učebných osnov jednotlivých predmetov a realizované aj prostredníctvom projektov, súťaží, kurzov, besied, školských výletov, exkurzií a výstav žiackych prác. Informácie o tradíciách, jazyku a reáliách rómskej menšiny, z ktorej pochádzali všetci žiaci školy v PT zapracované neboli.

Dokumentácia žiakov so ŠVVP obsahovala správy z diagnostických vyšetrení, písomné žiadosti zákonných zástupcov o zmenu formy vzdelávania a ich informované súhlasy so vzdelávaním žiakov podľa individuálnych vzdelávacích programov (ďalej IVP). Predložené programy vypracovala školská špeciálna pedagogička a preukázateľne boli s ich obsahom oboznámení vyučujúci i PA. IVP žiakov 2. stupňa vypracovali po konzultácii s týmito žiakmi. Programy žiakov s mentálnym postihnutím neobsahovali úpravu obsahu, foriem a spôsobu hodnotenia.

Vyhodnocovanie plnenia IVP a ich následnú modifikáciu škola nepreukázala. Napriek učiteľmi deklarovanému realizovaniu komplexnej pedagogickej diagnostiky žiakov zameranej na identifikáciu ich slabých miest a individuálnych potrieb, boli predložené záznamy často neúplné, bez kvalitného posúdenia silných a slabých stránok diagnostikovaného žiaka. Analýzu výsledkov pedagogickej diagnostiky a následné nastavenie podmienok a stratégií vyučovania, či návrh podporných opatrení škola nedokladovala. Školská špeciálna pedagogička potreby

žiacov prostredníctvom orientačnej diagnostiky neidentifikovala a odborné činnosti podpornej úrovne 2. stupňa nerealizovala. Nízka miera poskytovania odborných činností v zmysle podporných úrovní 1. a 2. stupňa nezabezpečila aplikovanie efektívnej podpory žiakom v ohrození, čo sa prejavilo aj vysokým počtom menej úspešných žiakov.

V kritériu tvorba inkluzívnej politiky škola dosiahla začiatok riešenia. Oblasť začína škola venovať pozornosť, hľadá spôsoby, akými ich začleniť do diania školy.

ROZVÍJANIE INKLUZÍVNEJ PRAXE

Výchovno-vzdelávací proces, priebeh vzdelávania

Školskí inšpektori vykonali 25 priamych pozorovaní, z nich bolo 10 hospitácií na 1. stupni a 15 na 2. stupni ZŠ.

Učitelia na väčšine hospitovaných hodín žiakov rešpektovali, zohľadňovali ich individuálne potreby a zapájali ich do výchovno-vzdelávacieho procesu. Organizácia edukácie podporovala inkluzívne vzdelávanie, žiaci so ŠVVP boli vzdelávaní spoločne s ostatnými žiakmi v bežných triedach podľa postupového ročníka.

Proces výchovy a vzdelávania pozitívne ovplyvňovala podnetná sociálna klíma v triede, učitelia uplatňovali edukačné intervencie podporujúce pozitívne vzťahy, spoluprácu a toleranciu. Žiaci sa učili o praktických veciach potrebných pre ich bežný život. Príležitosť kriticky pracovať s informáciami na väčšine sledovaných hodín nedostali.

Na vytváraní inkluzívneho prostredia participoval aj PA, ktorý na sledovaných hodinách poskytoval podporu najmä žiakom s mentálnym postihnutím. Pracoval podľa pokynov vyučujúceho, poskytoval žiakom individuálnu pomoc a podporoval ich samostatnosť. Negatívnym zistením bolo, že s učiteľom pri vyhodnotení výsledkov vzdelávania žiakov nespolupracoval.

Učitelia na všetkých sledovaných hodinách využívali vhodne a účelne materiálno-technické pomôcky (pracovné listy, učebnice, pracovné zošity, výkresy, vatové tyčinky, kartičky s príkladmi na sčítanie a odčítanie, „rybičky“ s číslami a pod.), ale prostriedky IKT použili iba zriedka a žiakov k ich zmysluplnému využitiu zvyčajne neviedli. Aplikácia kompenzačných pomôcok (počítadlo, kartičky s gramatickými pravidlami) bola pozorovaná v menšej miere. Všetkým žiakom so ŠVVP boli informácie sprostredkované výhradne klasickým spôsobom pomocou printových materiálov (učebnica, pracovný zošit a pracovný list). Napriek učiteľmi deklarovanej príprave zadaní a učebného materiálu pre žiakov podľa ich individuálnych potrieb, nebolo poskytovanie podporných stimulov prostredníctvom zadávania diferencovaných úloh, či upravených pracovných listov na dvoch tretinách hospitovaných hodín pozorované. Portfólia žiakom nevytvárali. Na väčšine hospitovaných hodín sa učitelia snažili, aby obsah vyučovacej hodiny bol zrozumiteľný pre všetkých žiakov. Úlohy podporujúce vzájomnú spoluprácu žiakov v kooperatívnych skupinách nezadávali, alternatívne metódy a efektívne stratégie smerujúce k naplneniu stanovených cieľov edukácie aplikovali iba sporadicky a metódy formatívneho hodnotenia nevyužili vôbec. Žiaci príležitosť diskutovať a spoločne riešiť problémy dostali iba zriedka, čo výrazne znižovalo úroveň rozvíjania ich komunikačných, personálnych a občianskych kompetencií.

V kritériu výchovno-vzdelávací proces, priebeh vzdelávania škola dosiahla začiatok riešenia. Oblasť začína škola venovať pozornosť, hľadá spôsoby, akými ich začleniť do diania školy.

Podmienky na vzdelávanie, úroveň podpory žiakov

Riaditeľ školy a jeho zástupkyňa spĺňali kvalifikačné predpoklady a požiadavky na výkon činnosti vedúceho PZ, obidvaja absolvovali základný modul funkčného vzdelávania. Vyučovací proces bol zabezpečený PZ, ktorí spĺňali požadované kvalifikačné predpoklady.

Svoje profesijné kompetencie si PZ prehľbovali v súlade s plánom profesijného rozvoja a v ostatných dvoch rokoch absolvovali vzdelávania zamerané na digitálnu gramotnosť a inovatívne formy a metódy vo vzdelávaní. Jedna vyučujúca absolvovala inovačné vzdelávanie⁴ v oblasti inkluzívneho vzdelávania zamerané na rozvoj profesijných kompetencií PZ, vrátane tvorby inkluzívnej školy a optimalizácie edukačných postupov a intervencií pre deti a žiakov z MRK. V aktuálnom školskom roku okrem atestačného a funkčného vzdelávania dokument zahrňoval vzdelávania, ktoré sa zameriavali na posilňovanie profesionálnych kompetencií PZ v oblasti ich sebarozvoja, digitálnych zručností, či na integráciu hudby, pohybu a hier vo vyučovaní žiaka. Z analýzy výsledkov dotazníka zadaného učiteľom školskou inšpekciou vyplynulo, že vedenie školy aktívne podporovalo ich ďalšie vzdelávanie s cieľom rozvoja inkluzívneho prostredia v škole. Učitelia v dotazníku tiež uviedli, že nadobudnuté informácie z absolvovaných vzdelávaní im pomáhali znižovať bariéry vo vzdelávaní, čo naznačovalo zlepšenie ich schopnosti zvládať výchovno-vzdelávacie výzvy. Avšak, napriek tejto podpore, plán profesijného rozvoja nedostatočne reflektoval potreby učiteľov vzhľadom na zloženie žiakov (ŠVVP) a špecifický demografický profil školy (vysoký počet žiakov z MRK). Nízke zastúpenie vzdelávacích aktivít zameraných na inkluzívne vzdelávanie, ktoré by reflektovali potreby a výzvy, s ktorými sa stretávali učitelia pri práci s týmito skupinami žiakov negatívne ovplyvnilo úroveň výchovno-vzdelávacieho procesu a mieru uplatňovania alternatívnych metód a efektívnych stratégií vyučovania. Pedagógovia v rámci jednotlivých metodických orgánov uskutočňovali vzájomné hospitácie s cieľom zdieľať skúsenosti, plánovať a hľadať stratégie vzdelávania pre žiakov. Z vedených záznamov vyplynulo, že učitelia zistenia zo vzájomných hospitácií nereflektovali, neprijímali žiadne opatrenia a na zasadnutiach poradných orgánov riaditeľa školy ich neprezentovali. Táto forma spolupráce sa iba sporadicky týkala vzdelávania menej úspešných žiakov.

Členovia ŠPT spolupracovali s odbornými zamestnancami CPP i PZ školy a podľa predložených zápisníc sa na svojich zasadnutiach venovali analýze výchovno-vzdelávacích výsledkov žiakov. Školská špeciálna pedagogička viedla dokumentáciu žiakov so ŠVVP, oboznamovala vyučujúcich s výsledkami odborných diagnostík a informovala ich, ako majú s konkrétnymi žiakmi pracovať. Vyhľadávanie a identifikovanie zdrojov rizík u žiakov, špeciálnopedagogickú reedukáciu a intervenciu nerealizovala a nezabezpečila ani poradenstvo zákonným zástupcom žiakov. Funkčnosť podporného systému znižovalo kumulovanie funkcií (výchovný poradca, kariérový poradca, koordinátor vo výchove a vzdelávaní a koordinátor ŠPT) a málo efektívna činnosť školskej špeciálnej pedagogičky, ktorá v škole pracovala na plný pracovný úväzok ako učiteľka a odborné činnosti vykonávala iba na 0,2 úväzku.

Bezbariérové prostredie v interiéri škola nemala vytvorené. V mimovyučovacom čase sa žiaci zúčastňovali rôznych školských a mimoškolských aktivít, exkurzií⁵, prednášok⁶ a koncertov⁷.

⁴ Mastery learning v celodennej edukácii detí a žiakov z MRK, Tvorba inkluzívnej kultúry školy a školského zariadenia z pohľadu PZ a OZ;

⁵ Napr. Zemplínske múzeum v Michalovciach, Pekáreň iLas v Nacinej Vsi, Hvezdáreň v Michalovciach a pod.

⁶ Napr. Svetový deň srdca, Svetový deň tuberkulózy a pod.;

⁷ Koncert Slovensko spieva;

Škola žiakov zapájala do rôznych projektov⁸ a ponúkla im možnosť rozvíjať svoje záujmy a nadanie v 10 záujmových útvaroch.

Služby školy v rámci systému poradenstva a prevencie smerom k žiakom, ich zákonným zástupcom i PZ zabezpečovala výchovná poradkyňa (ďalej VP) vykonávajúca súčasne aj funkciu kariérovej poradkyne (ďalej KP). Z dotazníka zadaného školskými inšpektormi 12 prítomným žiakom 8. a 9. ročníka vyplynulo, že VP poznali a jej služby využili najčastejšie z dôvodu riešenia vzťahov so spolužiakmi a problémov s akceptovaním školského poriadku. VP riešenie výchovných a vzdelávacích problémov žiakov v spolupráci s triednymi učiteľmi a navrhovanie konkrétnych výchovných intervencií, ktoré by prispievali k formovaniu osobnosti žiakov nedokladovala a napriek vyjadreniu väčšiny žiakov, že ich rodičia s VP konzultovali, záznamy zo stretnutí nepredložila.

Žiaci vedeli, kto je KP a pokladali za dôležité, mať v škole takéhoto človeka. Výber strednej školy považovali za významný krok vo svojom živote a väčšina z opýtaných žiakov potvrdila, že sa za účelom získania informácií o možnostiach ich ďalšieho štúdia s KP osobne stretla. KP mala stanovené konzultačné hodiny a v rozhovore uviedla, že poskytovala poradenstvo žiakom a ich zákonným zástupcom. Avšak záznamy z realizovaných konzultácií nepredložila, príslušnou dokumentáciou nedisponovala a poskytovanie podpory žiakom z ohrozenej skupiny nedokladovala.

V kritériu podmienky na vzdelávanie, úroveň podpory žiakov škola dosiahla určitý pokrok.

Oblasť je dobre riešená v niektorých čiastkových smeroch. Škola pravidelne sleduje spätnú väzbu súvisiacu s priebehom procesov v danej oblasti.

V kritériu rozvíjanie inkluzívnej praxe dosiahla škola určitý pokrok.

Oblasť je dobre riešená v niektorých čiastkových smeroch. Škola pravidelne sleduje spätnú väzbu súvisiacu s priebehom procesov v danej oblasti.

2 ZÁVERY

Zabezpečenie rovnosti adekvátnych vzdelávacích príležitostí pre všetkých žiakov deklarované v ŠkVP bolo formálne a škola aj napriek uplatňovanému rovnoprávnemu prístupu pri prijímaní žiakov nebola pripravená vzdelávať všetkých žiakov bez rozdielu. Pedagogickí zamestnanci považovali inkluzívne vzdelávanie za efektívny spôsob výchovy a vzdelávania, avšak z vyjadrení žiakov v dotazníku CATCH vyplynulo, že tretina z respondentov nevníkala prítomnosť spolužiakov so ŠVVP v kolektíve priateľsky. Vedúci pedagogickí zamestnanci vytvárali podmienky pre pozitívnu klímu v škole a priaznivo ovplyvňovali interakcie aktérov edukácie. Zlepšenie si vyžaduje podpora wellbeingu učiteľov v oblasti zvládania stresu a aktívnejšie zapojenie zákonných zástupcov žiakov do riešenia výchovných a vzdelávacích problémov ich detí. Negatívnym zistením bolo nezabezpečenie spolupráce s inštitúciami podporujúcimi inkluzívne vzdelávanie. Škola pri riešení edukačných problémov žiakov a pri organizovaní voľnočasových aktivít neparticipovala s Komunitným centrom Nacina Ves, čo malo negatívny dopad na úroveň spolupráce so zákonnými zástupcami žiakov a na sebarozvoj žiakov. Spoluprácu s cieľom výmeny skúseností a príkladov dobrej praxe s inými vzdelávacími inštitúciami škola nenadviazala. V oblasti *inkluzívnej kultúry* dosiahla škola **podstatný pokrok**.

Výchovu a vzdelávanie realizovala škola na základe princípov inkluzívneho vzdelávania, ktoré boli v ŠkVP zapracované s nedostatkami. Interkultúrne porozumenie a poskytovanie podpory všetkým žiakom prostredníctvom podporných opatrení vo svojom základnom dokumente škola nedeklarovala a samostatnú koncepčnú stratégiu inkluzívneho vzdelávania nemala

⁸ Záložka do knihy spája školy, Viem, čo zjem, Hovoríme o jedle, Čerstvé hlavičky, Čítajme si, Čítajme pre radosť;

vypracovanú. Žiaci so zdravotným znevýhodnením mali podmienky na edukáciu vytvorené prostredníctvom individuálnych vzdelávacích programov, ktoré však pre žiakov s mentálnym postihnutím neboli vypracované v súlade s právnym predpisom. Výrazne negatívnym zistením bola nízka miera aplikovania činnosti podpornej úrovne 1. stupňa a nerealizovanie odborných činností školským špeciálnym pedagógom. V oblasti *tvorba inkluzívnej politiky* škola dosiahla **začiatok riešenia**.

Organizácia výchovno-vzdelávacieho procesu podporovala inkluzívne vzdelávanie. Pozitívom bolo rozvíjanie sociálnych kompetencií žiakov v oblasti vytvárania podnetného prostredia a sociálnej klímy v triedach. Učitelia žiakov a ich individuálne potreby rešpektovali, čo potvrdili aj vyjadrenia ich zákonných zástupcov. Žiakom pri prekonávaní bariér vo výchove a vzdelávaní pomáhal pedagogický asistent, ktorý pracoval prevažne so žiakmi s mentálnym postihnutím a činnosti vykonával podľa pokynov vyučujúceho. Slabou stránkou bola nízka miera poskytovania podporných stimulov pre učenie sa každého žiaka prostredníctvom úloh, zadaní či pomôcok s ohľadom na individuálne špecifické potreby jednotlivcov. Nedostatky boli aj v uplatňovaní kooperatívneho vyučovania, kedy žiaci iba na dvoch sledovaných hodinách mali možnosť pracovať v skupine alebo dvojici. Učitelia efektívne stratégie vyučovania smerujúce k rozvíjaniu kritického myslenia žiakov aplikovali iba sporadicky a spätnú väzbu prostredníctvom metód formatívneho hodnotenia neposkytli žiakom ani na jednej hospitovanej hodine. V oblasti *výchovno-vzdelávací proces, priebeh vzdelávania* dosiahla škola **začiatok riešenia**.

Vedúci pedagogickí zamestnanci spĺňali kvalifikačné predpoklady aj podmienky na výkon riadiacej funkcie a proces výchovy a vzdelávania zabezpečovali kvalifikovanými učiteľmi. V oblasti inkluzívneho vzdelávania si svoje profesijné kompetencie pedagogickí zamestnanci nezvyšovali, čo negatívne ovplyvnilo úroveň výchovno-vzdelávacieho procesu a mieru uplatňovania efektívnych stratégií vyučovania. Pri riešení edukačných problémov žiakov vzájomne spolupracovali a vymieňali si poznatky, avšak funkčnosť podporného systému znižovala málo efektívna činnosť školského špeciálneho pedagóga, ktorý v škole pracoval na skrátenej pracovnej úväzok. Negatívnym zistením bola nízka úroveň poskytovaných služieb poradenstva školy pri prekonávaní bariér vo výchove a vzdelávaní pre žiakov, ich zákonných zástupcov i pedagogických zamestnancov. Slabou stránkou školy bolo aj nezabezpečenie bezbariérovosti interiéru. V oblasti *podmienky na vzdelávanie, úroveň podpory žiakov* škola dosiahla **určitý pokrok**.

V celkovom hodnotení indexu inklúzie dosiahla škola 47,8 %. Škola akceptuje význam problematiky inkluzívneho vzdelávania, vyvíja systematické úsilie na jeho riešenie. V oblasti inkluzívneho vzdelávania dosiahla čiastkové úspechy. Výsledky v niektorých smeroch dosahujú priemer, v iných sú výsledky pod priemerom.

BUDOVANIE INKLUZÍVNEJ KULTÚRY

výrazné pozitíva

- nezaznamenané,

oblasti vyžadujúce si zlepšenie

- vypracovanie ponuky vzdelávacích príležitostí v ŠkVP pre všetkých žiakov bez ohľadu na ich etnický pôvod, jazyk a kultúru,
- zabezpečenie spolupráce s inštitúciami podporujúcimi inkluzívne vzdelávanie,

TVORBA INKLUZÍVNEJ POLITIKY

výrazné pozitíva

- nezaznamenané,

oblasti vyžadujúce si zlepšenie

- vypracovanie a aplikácia koncepcnej stratégie inkluzívneho vzdelávania,
- zapracovanie podmienok poskytovania podporných opatrení a deklarovanie interkultúrneho porozumenia žiakov v ŠkVP – zapracovať témy o kultúrnej rozmanitosti, identite, tradíciách a reáliách rómskej menšiny,
- zabezpečenie úpravy pravidiel v zmysle inklúzie v školskom poriadku,
- poskytovanie odborných činností v školskom prostredí v zmysle podporných úrovní 1. a 2. stupňa,

ROZVÍJANIE INKLUZÍVNEJ PRAXE

Výchovno-vzdelávací proces, priebeh vzdelávania

výrazné pozitíva

- nezaznamenané,

oblasti vyžadujúce si zlepšenie

- využívanie kompenzačných pomôcok a IKT,
- príprava úloh, zadaní a učebného materiálu zohľadňujúcich špecifické potreby jednotlivých žiakov,
- uplatňovanie efektívnych stratégií vyučovania,
- aplikovanie metód formatívneho hodnotenia,

Podmienky na vzdelávanie, úroveň podpory žiakov

výrazné pozitíva

- nezaznamenané,

oblasti vyžadujúce si zlepšenie.

- zabezpečenie bezbariérového prostredia v interiéri školy,
- poskytovanie služieb výchovného a kariérového poradenstva.

Zamestnanci, ktorých sa príslušné inšpekčné zistenia týkajú, boli s výsledkami a závermi oboznámení.

OPATRENIA ŠTÁTNEJ ŠKOLSKEJ INŠPEKCIE

Na základe zistení a ich hodnotení uvedených v správe o výsledkoch školskej inšpekcie Štátna školská inšpekcia uplatňuje voči vedúcemu zamestnancovi kontrolovaného subjektu tieto opatrenia:

1. odporúča

- zapracovať do ŠkVP ponuku vzdelávacích príležitostí pre všetkých žiakov vrátane žiakov z MRK s uvedením servisu odborníkov, ako aj priestorového, organizačného

- a materiálo-technického zabezpečenia vyučovania, do PT doplniť informácie o kultúrnej rozmanitosti a reáliách Rómov,
- vypracovať a aplikovať stratégiu inkluzívneho vzdelávania,
 - aktívne spolupracovať s inými školami a zabezpečiť tak výmenu skúseností a príkladov dobrej praxe inkluzívneho vzdelávania,
 - spolupracovať s komunitným centrom v obci pri riešení výchovných a vzdelávacích problémov žiakov, ich dochádzky a pri organizovaní voľnočasových aktivít;
 - zabezpečiť pre pedagogických zamestnancov vzdelávanie v oblasti inkluzívneho vzdelávania;
 - zabezpečiť rozvíjanie osobnosti žiakov, ich emocionálnej inteligencie a sociálnych spôsobilostí prostredníctvom rozvíjajúcich programov zameraných na rozvoj tolerance a znášanlivosti k heterogénnym skupinám žiakov;
 - vytvárať a aktívne využívať portfólia žiakov ako jednu z foriem hodnotenia ich individuálneho pokroku,
 - rozvíjať komunikačné, personálne, sociálne a občianske zručnosti žiakov uplatňovaním metód aktívneho učenia sa žiakov, kvalitu a efektivitu učenia podporovať rovesníckym učením,
 - skvalitniť poskytovanie služieb VP/KP a zefektívniť činnosť školského špeciálneho pedagóga.

PÍ SOMNÉ MATERIÁLY POUŽITÉ PRI ŠKOLSKEJ INŠPEKCII

1. školský vzdelávací program „*Neučíme sa pre školu, ale pre život*“;
2. správa o výchovno-vzdelávacej činnosti, jej výsledkoch a podmienkach za šk. rok 2022/2023;
3. plán profesijného rozvoja;
4. školský poriadok a jeho dodatky;
5. zápisnice z rokovaní poradných orgánov riaditeľa školy;
6. rozvrh hodín tried v šk. roku 2023/2024
7. dokumentácia školského podporného tímu;
8. plán práce VP/KP;
9. rozhodnutia vydané riaditeľom školy;
10. dokumentácia žiakov so ŠVVP;
11. triedne knihy;
12. triedne výkazy;
13. katalógové listy;
14. doklady o vzdelaní pedagogických a odborných zamestnancov;
15. záznamy o práci v záujmových útvaroch;

Správu o výsledkoch školskej inšpekcie vyhotovila:

Školská inšpektorka: Mgr. Zuzana Brutovská

Dňa: 17. 05. 2024

PREROKOVANIE SPRÁVY

Na prerokovaní správy o výsledkoch školskej inšpekcie sa zúčastnili:

a) za Štátnu školskú inšpekciu, Školské inšpekčné centrum Košice:

Mgr. Zuzana Brutovská

b) za kontrolovaný subjekt zodpovedný vedúci zamestnanec:

Ing. Peter Ivan

Prerokovanie správy o výsledkoch školskej inšpekcie potvrdzujú dňa 24. 05. 2024 v Košiciach:

a) za Štátnu školskú inšpekciu, Školské inšpekčné centrum Košice:

Mgr. Zuzana Brutovská

.....

b) za kontrolovaný subjekt zodpovedný vedúci zamestnanec:

Ing. Peter Ivan

.....

Vyjadrenie vedúceho zamestnanca kontrolovaného subjektu, ktorého sa zistenia týkajú (vedúci zamestnanec môže zaslať písomné vyjadrenie k obsahu správy do 5 dní pracovných od prerokovania):

Ing. Peter Ivan, riaditeľ školy

.....

Stanovisko školského inšpektora k vyjadreniu:

Mgr. Zuzana Brutovská, školská inšpektorka

.....

3 PRÍLOHY

1. Dotazník CATCH:

Graf 1 Podobnosť s typmi žiakov so ŠVVP z ukážky

Graf 2 Percentuálne preferencie typov žiakov so ŠVVP

Graf 3 Postoje žiakov k žiakom so ŠVVP

Graf 4 Reflektovanie emócií žiakov vo vzťahu k žiakom so ŠVVP

Na vedomie

Úsek inšpekčnej činnosti